

Posiedzenie Plenarne Komitetu Inżynierii Środowiska PAN miało miejsce w dniu 16 listopada 2012 r. z następującym porządkiem:

- wystąpienie - prof. Stanisława Nagy „Gaz ziemny z łupków. Szanse i zagrożenia”

opracowanie autorstwa: profesorowie- J. Siemek, S. Nagy

- pytania oraz dyskusja

- sprawy bieżące.

Dyskusja - pytania po referacie prof. Stanisława Nagy

- Prof. Cz. Rosik-Dulewska: W jaki sposób i z użyciem jakich środków planowane jest w Polsce szczelinowanie?

Odpowiedź: Wiele zależy od wyboru firmy, która będzie za to odpowiedzialna. W tej chwili są 4 zgłoszenia. Technologie poszczególnych firm różnią się w praktyce chemią, która jest przedmiotem patentów. W patentach podane są wszystkie składniki, jedynie nie ujawnia się ich proporcji. Należy podkreślić, że nie stosuje się składników niebezpiecznych.

- Prof. Cz. Rosik-Dulewska: Czy jest możliwy obieg zamknięty?

Odpowiedź: Jego wprowadzenie w zasadzie jest możliwe, ale nieoptyczne. Na pewno zapotrzebowanie na wodę jest duże, choć mniejsze niż w przypadku potrzeb elektrowni węglowych czy jądrowych. Ponadto dużą część wody można recykulować.

- Prof. A. Anielak: Czy oprócz problematyki pozyskiwania gazu podejmowane są także zagadnienia gospodarki wodno-ściekowej?

Odpowiedź: Mamy badania pokazujące, jakie związki będą obecne w wodzie. Są wśród nich chlorki, baryt, azotany, kwaśne węglany i potas. Na pewno jednak strona gospodarki wodno-ściekowej wymaga jeszcze pogłębienia.

- Prof. Cz. Rosik-Dulewska zaproponowała, aby w takim razie powołać w obrębie Komitetu Inżynierii Środowiska odpowiedni zespół d/s gospodarki wodno-ściekowej związanej z wydobywaniem gazu łupkowego.
- Prof. P. Kowalik wyraził następnie obawy związane z przyszłością wykorzystywania gazu łupkowego, cytując niektóre punkty pochodzące z podsumowania wygłoszonego referatu. Wskazał na problemy z brakiem rozpoznania warunków geologicznych, utrudnionym dostępem do wody i nieprzychylnie stanowisko samorządu terytorialnego.

Odpowiedź: Te problemy faktycznie występują. W aspekcie braku rozpoznania warunków geologicznych wdraża się programy pilotażowe. Pozwalają one na już dość szczegółowe rozpoznanie danej lokalizacji przed fazą eksploatacyjną. W aspekcie wody warto dodać, że w szczelinowaniu da się wykorzystać nie tylko wody słodkie, ale np. słone. Trzecia kwestia wymaga odpowiedniej polityki informacyjnej i przełamania stronnictwa części mediów.

- Prof. Pawełek: Czy polskie władze wspierają wykorzystywanie gazu łupkowego?

Odpowiedź: Są silne naciski na PGNiG, aby przyspieszyć prace nad gazem łupkowym. Proces ten musi jednak potrwać, z uwagi np. na wymogi ochrony środowiska i obowiązek przygotowywania opinii środowiskowych.

- Jak można skomentować artykuły, w których sugeruje się, że jednocześnie przygotowywanie się do budowy elektrowni jądrowej i inwestowanie w łupki nie jest możliwe?

Odpowiedź: Jest to istotny konflikt. W kwestiach finansowych warto jeszcze dodać, że PGNiG nie ma własnego sprzętu do szczelinowania, wynajęcie będzie kosztowne.

- Prof. J. Łączny: Skąd ma pochodzić piasek do szczelinowania?

Odpowiedź: Mamy źródła rodzime, dostępne są także dobre piaski z Czech.

- Prof. K. Juda-Rezler: Prof. Cimoszewicz niedawno sugerował, że polskie badania odnoszące się do zasobów gazu łupkowego zawierały istotny błąd, a na nich miały być oparte szacunki amerykańskie. Czy to prawda?

Odpowiedź: Obliczenia były poprawne. Szacunki jednak różnią się, bowiem oparte są na różnych przyjętych warunkach. Dostępne szacunki wskazują na znacznie wyższe zasoby, niż wynikałoby to z głosu prof. Cimoszewicza.

- Prof. K. Juda-Rezler: Prezydent Francji wycofuje się obecnie z pozyskiwania gazu łupkowego przez ten kraj. Jak należy to ocenić?

Odpowiedź: Jest to związane z silną opozycją tworzoną przez tzw. „zielonych” w Parlamencie Europejskim. Nie są to specjaliści, ale działają szybciej i są sprytniejsi w działaniach propagandowych. Ich zarzuty są jednak stanowczo odpierane m.in. przez ekspertów Międzynarodowej Agencji Energetyki.

- Prof. R. Zarzycki: Jak to wpłynie na rynek energii w Polsce?

Odpowiedź: To zależy od rozważanego okresu czasu i od ceny. Odpowiedź przyniesie przyszłość.

- Prof. K. Miksh: Czy zaangażowanie Polski w gaz łupkowy może doprowadzić do takiego obniżenia opłat za gaz sprowadzany z Rosji, że ta druga opcja stanie się bardziej opłacalna?

Odpowiedź: Jest to możliwe.

- Prof. K. Juda-Rezler: Wydaje się, że rezygnacja z łupków jest pewnym problemem w aspekcie wody, ale podkreślić należy pozytywny wpływ na jakość powietrza.

Odpowiedź: Warto dodać, że prawodawstwo unijne zabrania wykorzystywania do szczelinowania ścieków.

Sprawy bieżące:

Na prośbę Przewodniczącej KIŚ PAN prof. dr hab. inż. Cz. Rosik-Dulewskiej:

- ✓ ocenę dyscypliny Inżynieria Środowiska, w świetle cytowań i IH naukowców, na podstawie danych uzyskanych z jednostek przedstawiła Pani dr hab. inż. K. Juda-Rezler prof. UW;
- ✓ zagadnienia związane z wyborami członków korespondentów i rzeczywistych PAN (2013) przedstawił czł. Koresp. PAN prof. dr hab. inż. Piotr Kowalik

Na zakończenie Przewodnicząca KIŚ PAN zwróciła się z prośbą do członków Komitetu o aktywność oraz o przekazywanie efektów tej działalności na ręce sekretarza technicznego KIŚ PAN.

Protokół przygotował dr hab. A. Pawłowski prof. Pol. Lubelskiej

